

De Surkas als betaalbaar ei van Columbus

Tekst: Iwan Brave 25/09/2010

De Surinaamse bodem is ongekend vruchtbaar en de tuinbouwsector daardoor vol economische potentie. Toch is het kwakkelen en is er vaak schaarste van lokale groenten en fruit, omdat menige oogst verloren gaat door schimmels, wateroverlast of verdroging. Dit heeft allemaal te maken met klimaatbeheersing. In geïndustrialiseerde landen worden hiervoor geavanceerde kassystemen ingezet, maar die kosten een fortuin. Surplant NV komt binnenkort met een lokale betaalbare variant: Surkas System.

Kenmerkend van de lokale tuinbouw is dat er onoverdekt wordt geproduceerd. Menige aanplant is blootgesteld aan felle zon, intensieve regenbuien en daardoor vatbaar voor schimmels en insecten. Er wordt op goed geluk ingezaaid en gehoopt dat de weergoden zullen meewerken. Maar niet zelden gaat de oogst verloren vanwege de aanhoudende regen. "Beheersing van water is heel belangrijk", zegt Roel Schreur, directeur van Veba Agro/Surplant. "Want die plant zuigt zich helemaal vol met water en de meststoffen spoelen uit. Aan de boulanger kan je dat dan goed zien, die krijgt dan van die groene strepen als gevolg van de snelle groei.

dWTfoto / Iwan Brave: Roel Schreur, directeur van Surplant NV, op het erf van Caribbean Centre met een ontwerpmodel van het Surkas System. Het betreft een betaalbare en uitbouwbaar kas voor lokale tuinders.-.

Surplant komt daarom binnenkort met de introductie van het Surkas System als het ei van Columbus. Eenvoudig en bovenal betaalbaar. Klimaatbeheersing kan je zo geavanceerd en zo duur maken als je wil. "Maar als je elke dag één of twee keer de aanplant met de hand besproeit, dan ben je ook bezig met waterbeheersing", zegt Schreur. Door met overkapping te werken bepaalt de tuinbouwer zelf wanneer zijn aanplant water en zonlicht krijgt. "Wij komen met een model dat bedoeld is om zoninstraling te verminderen en regenwater geheel te elimineren."

Schreur was weer even in Suriname om het ontwerp te demonstreren aan belanghebbenden, onder wie de onder directeur van LVV. Eind oktober gaat een serieuze proef op schaal van start in samenwerking met de stichting Caribbean Centre. Met het Surkas System kan water worden opgevangen in bassins en gebruikt voor bevloeiing van de beplanting. "Het

voordeel is dat je geen last meer van hebt van itspoeling, de dosering is goed tot perfect te regelen zodat je een regelmatige groei van de plant krijgt. Een plant die gelijkmatig groeit en niet in de felle zon staat, is minder vatbaar voor ziekten. Een tomaat heeft niet direct zonlicht nodig. Dat geldt voor de meeste aanplanten."

De Surkas zal worden geleverd met transparante en niet-lichtdoorlatende platen. Het is een kinderlijk eenvoudig systeem om te zien. Een bouw pakket dat maar uit drie elementen bestaat: lichtgewicht kunststof golfplaten, houten draagplaten en metalen verbindingstukken. "Je kan eindeloos doorbouwen. Heb je weer wat geld dan kan je weer een stuk verder gaan. We gaan hiervan een groot prototype op Kronenburg zetten en ergens op Tamanredjo. Eind oktober kom ik terug en we zijn op zoek naar mensen die kunnen lassen."

Toch is het Surkas System te vergelijken met een professionele kas die een paar ton kost, maar dan betaalbaar voor de lokale tuinbouwer. Hoe ver kom je met duizend euro? Schreur: "Het is nog wel een beetje slag om de arm houden. Maar toch gauw drie van die kappen. Dan praat je over twaalf meter lang en vier meter breed. De tuinders die we tot nu hebben gesproken, zijn enthousiast en zeggen: 'dat willen we'. Met de testkassen op Kronenburg en Tamanredjo gaan we tonen dat je echt een betere kwaliteit aanplant krijgt. Dit principe wordt wereldwijd toegepast met plastic tunnels en glazen kassen, alleen veel duurder vanwege ook de noodzakelijke temperatuurbeheersing." Op plantage Kroonenburg en Tamanredjo zullen verschillende teeltmethodetesten worden uitgevoerd: in de volle grond, in potten, op kokosbast en op zwarte aarde. "We gaan ook een andere type tomaten uittesten. Hier worden over het algemeen kleine plantjes geteeld, maar wij gaan een klimopachtige soort introduceren."

Kijkend naar het ontwerp, is het eerste wat in je opkomt: dat kan je toch zelf ook maken. "Natuurlijk kunnen mensen het zelf maken", zegt Schreur. "We hebben een prototype gemaakt alleen maar om aan te tonen dat er helemaal niet veel geld nodig is. Ga vooral je gang, het gaat erom dat je een dak hebt en het water en de zon beheerst. Maar mensen die niet zo handig zijn, kunnen zo'n ding bij ons kopen, dan zijn ze er tenminste zeker van dat het allemaal goed en stevig in elkaar zit. En dan heb je nog altijd een low-budget overkapping. We gaan niets uit Nederland laten vliegen, maar alles hier laten maken. Dat creëert ook een stukje werkgelegenheid. Het gaat ons niet zozeer om kasbouwer te worden als wel dat we willen dat die tuinbouw in Suriname op niveau komt, zodat we goede producten verbouwen om te verkopen.